

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.1.2023.
COM(2023) 42 final

2023/0016 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

**o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konferencije stranaka
Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne
kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini u pogledu određenih izmjena
Konvencije i njezina Dodatka III.**

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se Prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Konferencije stranaka Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini u vezi s predviđenim donošenjem odluka o izmjeni Dodatka III. dodavanjem acetoklora, karbosulfana, krizotil azbesta, fentiona (formulacije vrlo malog obujma (ULV) s koncentracijom aktivnog sastojka od 640 g/L ili više), iprodiona, tekućih formulacija (emulzijskih koncentrata i topljivih koncentrata) koje sadržavaju najmanje 276 g/L parakvat diklorida, što je jednako koncentraciji parakvat-iona od 200 g/L ili više, te terbufosa.

Ovaj se Prijedlog odnosi i na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Konferencije stranaka Roterdamske konvencije u vezi s prijedlogom izmjene Konvencije koji su podnijele Švicarska, Australija i Mali.

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Roterdamska konvencija

Cilj je Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini („Konvencija”) promicati zajedničku odgovornost i suradnju među strankama u području međunarodne trgovine određenim opasnim kemijskim tvarima radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od potencijalne štete te doprinijeti upotrebi tih kemijskih tvari na način prihvatljiv za okoliš. Konvencija je stupila na snagu 24. veljače 2004.

Europska unija stranka je Konvencije¹.

2.2. Konferencija stranaka

Konferencija stranaka (COP), osnovana u skladu s člankom 18. Konvencije, upravljačko je tijelo Roterdamske konvencije. U pravilu se sastaje svake dvije godine radi praćenja provedbe Konvencije. Usto, preispituje kemijske tvari koje joj Odbor za provjeru kemijskih tvari (CRC) uputi na razmatranje.

U skladu s člankom 5. stavkom 1. Konvencije stranke su dužne dostaviti obavijesti o konačnim regulatornim mjerama poduzetima radi zabrane ili strogog ograničavanja uporabe neke kemijske tvari na nacionalnoj razini. Nakon što Tajništvo zaprimi dvije takve obavijesti o istoj kemijskoj tvari od dviju stranaka koje pripadaju dvjema različitim regijama prethodnog pristanka, te se obavijesti dostavljaju Odboru za provjeru kemijskih tvari. Odbor treba preispitati te obavijesti u odnosu na mjerila utvrđena u Dodatku II. Konvencije i donijeti preporuku u vezi s popisivanjem tih kemijskih tvari, koja se razmatra na Konferenciji stranaka.

Osim toga, svaka stranka koja je zemlja u razvoju ili zemlja s gospodarstvom u tranziciji i koja se suočava s problemima uzrokovanim vrlo opasnom formulacijom pesticida pod uvjetima primjene na svojem državnom području može predložiti da se ta vrlo opasna formulacija pesticida uvrsti u Dodatak III. Konvenciji u skladu s člankom 6. stavkom 1. Odbor za provjeru kemijskih tvari treba preispitati te prijedloge u odnosu na mjerila utvrđena

¹ Odluka Vijeća 2006/730/EZ od 25. rujna 2006. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini (SL L 299, 28.10.2006., str. 23.).

u Dodatku IV. Konvenciji i donijeti preporuku u vezi s popisivanjem te vrlo opasne formulacije pesticida, koja se razmatra na Konferenciji stranaka.

Postupak donošenja izmjena Konvencije uređen je člankom 21. Konvencije, a postupak donošenja i izmjena dodataka uređen je člankom 22. U skladu s člankom 23. Konvencije svaka stranka ima jedan glas. Međutim, organizacije regionalne gospodarske integracije poput EU-a ostvaruju pravo glasa brojem glasova koji je jednak broju njihovih država članica koje su stranke Konvencije.

2.3. Predviđeni akti Konferencije stranaka

Na jedanaestom redovnom sastanku Konferencije stranaka razmotrit će se donošenje odluka o uvrštavanju acetoklora, karbosulfana, krizotil azbesta, fentiona (formulacije vrlo malog obujma (ULV) s koncentracijom aktivnog sastojka od 640 g/L ili više), iprodiona, tekućih formulacija (emulzijskih koncentrata i topljivih koncentrata) koje sadržavaju najmanje 276 g/L parakvat diklorida, što je jednako koncentraciji parakvat-iona od 200 g/L ili više, te terbufosa u Dodatak III. Konvenciji.

Uvrštavanjem kemijskih tvari u Dodatak III. na njih će se u međunarodnoj trgovini primjenjivati postupak prethodnog pristanka. Na temelju toga stranke će morati Tajništvu dostaviti odgovore o uvozu kako bi ih Tajništvo moglo staviti na raspolaganje svim strankama. Stranke izvoznice morat će pri izvozu tih kemijskih tvari poštovati odgovore o uvozu.

Predviđeni akti postat će obvezujući za stranke u skladu s člankom 22. stavkom 5. točkom (c) Konvencije, kojim je propisano sljedeće: „depozitar će odmah objaviti odluku o izmjenama Dodatka III. ugovornim strankama. Izmjena stupa na snagu za sve ugovorne stranke na datum koji se odredi u odluci.”

Osim toga, Konferencija stranaka razmotrit će prijedlog koji su podnijele Švicarska, Australija i Mali da se izmijene članci 7., 10., 11. i 22. Roterdamske konvencije i da se doda novi Dodatak VIII. Ovisno o raspravi na Konferenciji stranaka, prijedloge će možda trebati izmijeniti. Na temelju predloženih izmjena uspostaviti će se mehanizam za reguliranje izvoza kemijskih tvari koje je Odbor za provjeru kemijskih tvari preporučio uvrstiti u Dodatak III., a u vezi s čijim uvrštenjem u Dodatak III. Konferencija stranaka još nije postigla konsenzus.

Uvrštenje u Dodatak VIII., zajedno s odgovarajućim pravilima o izvozu tih kemijskih tvari, primjenjivat će se za sve stranke koje ratificiraju izmjenu dok se ta kemijska tvar ne uvrsti u Dodatak III. Odluka o uvrštenju u Dodatak VIII. donijet će se konsenzusom, uz mogućnost da se odluka donese tročetvrtinskom većinom glasova stranaka koje su prisutne i glasaju na sastanku, ako se iscrpe sve mogućnosti za postizanje konsenzusa.

Predviđena izmjena postat će obvezujuća za stranke u skladu s člankom 21. stavkom 5. Konvencije, kojim je predviđeno sljedeće: „Ratifikacija, prihvaćanje ili odobrenje izmjene objavit će se depozitaru pisanim putem. Izmjena usvojena u skladu sa stavkom 3. stupit će na snagu za ugovorne stranke koje su je prihvatile na devedeseti dan nakon datuma polaganja instrumenata ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja od strane barem tri četvrtine ugovornih stranaka. Nakon toga, izmjena stupa na snagu za svaku drugu ugovornu stranku na devedeseti dan nakon datuma na koji ugovorna stranka položi svoj instrument o ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju izmjene.” Stoga, nakon što se izmjena donese i depozitar o njoj obavijesti Uniju, Unija treba poduzeti korake za odobrenje te izmjene u skladu s člankom 21. stavkom 5. Konvencije i o tome obavijestiti depozitara.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na jedanaestom sastanku Konferencije stranaka Roterdamske konvencije trebalo bi biti da se podupire uvrštavanje acetoklora, karbosulfana, krizotil azbesta, fentiona (formulacije vrlo malog obujma (ULV) s koncentracijom aktivnog sastojka od 640 g/L ili više), iprodiona, tekućih formulacija (emulzijskih koncentrata i topljivih koncentrata) koje sadržavaju najmanje 276 g/L parakvat diklorida, što je jednako koncentraciji parakvat-iona od 200 g/L ili više, te terbufosa u Dodatak III. u skladu s relevantnim preporukama Odbora za provjeru kemijskih tvari.

U skladu s člankom 5. stavkom 1. Konvencije stranke su dostavile obavijesti o konačnim regulatornim mjerama poduzetima radi zabrane ili strogog ograničavanja uporabe acetoklora, karbosulfana, krizotil azbesta, iprodiona i terbufosa na nacionalnoj razini.

Stranke su usto podnijele prijedloge za uvrštenje fentiona (formulacije vrlo malog obujma (ULV) s koncentracijom aktivnog sastojka od 640 g/L ili više) i tekućih formulacija (emulzijskih koncentrata i topljivih koncentrata) koje sadržavaju najmanje 276 g/L parakvat diklorida, što je jednako koncentraciji parakvat-iona od 200 g/L ili više, u Dodatak III. Konvenciji u skladu s člankom 6. stavkom 1.

Odbor za provjeru kemijskih tvari preispitao je obavijesti u odnosu na mjerila utvrđena u Dodatku II., a prijedloge u odnosu na kriterije utvrđene u Dodatku IV. Konvenciji i zaključio da su ispunjeni svi relevantni kriteriji.

Uvrštavanjem kemijskih tvari u Dodatak III. na njih će se u međunarodnoj trgovini primjenjivati postupak prethodnog pristanka. Na temelju toga stranke će morati Tajništvu dostaviti odgovore o uvozu kako bi ih Tajništvo moglo staviti na raspolaganje svim strankama. Stranke izvoznice morat će pri izvozu tih kemijskih tvari poštovati odgovore o uvozu.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na jedanaestom sastanku Konferencije stranaka Roterdamske konvencije u vezi s prijedlogom koji su podnijele Švicarska, Australija i Mali trebalo bi biti da se zalaže za izmjenu kojom bi se uveo mehanizam glasanja o uvrštavanju kemijskih tvari u Dodatak III. Uzimajući u obzir rasprave s drugim strankama, čini se da bi samo nekoliko stranaka podržalo takvu izmjenu. Stoga bi alternativno stajalište trebalo biti da se u načelu podržava prijedlog koji su podnijele Švicarska, Australija i Mali ako se ispune sljedeći uvjeti:

- (a) ostale stranke ne podržavaju u dovoljnoj mjeri izmjenu postupka donošenja odluka o uvrštavanju u Dodatak III. kojim bi se uvela mogućnost glasanja u skladu s člankom 22. stavkom 4. u vezi s člankom 22. stavkom 3., ali bez primjene članka 22. stavka 3. točke (b) Konvencije;
- (b) dodatna pravila i postupci uvedeni izmjenom usklađeni su s postojećim pravilima i postupcima na temelju Konvencije;
- (c) izmjenama se osigurava da se prednost daje uvrštavanju u Dodatak III. i da dodatna pravila ne utječu na uvrštavanje u Dodatak III., uključujući svako uvrštavanje u Dodatak III. o kojem se odlučuje nakon što se kemijska tvar već uvrsti u Dodatak VIII.;
- (d) izmjenama se osigurava da će pravila u vezi sa zaštitom zemalja uvoznica koja će se primjenjivati na izvoz kemijskih tvari uvrštenih u Dodatak VIII. biti stroža od onih koja se primjenjuju na izvoz kemijskih tvari uvrštenih u Dodatak III.;

- (e) izmjenom se osigurava da će za sve stranke koje ratificiraju izmjenu biti obvezujuća svaka odluka o uvrštenju određene kemijske tvari u Dodatak VIII., uključujući svaku odluku koja se donese glasanjem.

Prijedlog je u skladu s Uredbom (EU) 649/2012, kojom se provodi Roterdamska konvencija u Uniji, te se njime dopunjuje provedba te uredbe. Potpuno je u skladu s ciljem Konvencije o promicanju zajedničke odgovornosti i suradnje stranaka u međunarodnoj trgovini određenim opasnim kemikalijama radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od potencijalne štete te pridonosenju uporabi tih tvari koja je prihvatljiva za okoliš.

Prijedlog je u skladu s Uredbom (EZ) br. 1107/2009, Uredbom (EU) br. 528/2012 i Uredbom (EZ) br. 1907/2006 s obzirom na to da ne utječe na odluke o stavljanju kemikalija na tržište Europske Unije.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”².

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Konferencija stranaka tijelo je osnovano na temelju sporazuma, tj. Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini.

Akti koje Konferencija stranaka treba donijeti akti su koji proizvode pravne učinke. Predviđeni akti o izmjeni Dodatka III. bit će obvezujući na temelju međunarodnog prava u skladu s člankom 22. Roterdamske konvencije i trebat će se provesti u Uredbi (EU) br. 649/2012. Akt o izmjeni Konvencije kako su ga predložile tri stranke može presudno utjecati na sadržaj zakonodavstva EU-a, to jest na Uredbu (EU) br. 649/2012. To je zato što bi se izmjena Konvencije trebala provesti u zakonodavstvu Unije ako Unija odluči ratificirati izmjenu.

Predviđenim aktima o izmjeni Dodatka III. ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir sporazuma.

Predviđenim aktom o izmjeni pravila o donošenju izmjene Dodatka III. (članak 22. stavak 5.) ili o izmjeni članaka 7., 10., 11. i 22. i uvođenju novog Dodatka VIII. (popis kemijskih tvari koje podliježu izričitom pristanku) ne dopunjuje se niti mijenja institucionalni okvir Konvencije jer se njime samo mijenjaju pravila o izmjeni Dodatka III. ili se u Konvenciju samo dodaje mogućnost uvrštavanja kemijskih tvari za izvoz kojih će biti potreban izričit pristanak stranke uvoznice do njihova uvrštenja u Dodatak III.

² Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije. Ako predviđeni akt ima dva cilja ili elementa te ako se može utvrditi da je jedan od ta dva cilja ili elementa glavni, a drugi samo sporedan, odluka na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a mora se temeljiti na samo jednoj materijalnoj pravnoj osnovi, naime onoj koju zahtijeva glavni ili prevladavajući cilj ili element.

U pogledu predviđenog akta kojim se istovremeno želi postići više ciljeva ili koji ima više elemenata, koji su neodvojivo povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na druge, materijalna pravna osnova odluke na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a iznimno se mora temeljiti na različitim odgovarajućim pravnim osnovama.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akti imaju ciljeve i elemente u području „okoliša” i „trgovine”. Ti elementi predviđenih akata neodvojivo su povezani, a nijedan nije sporedan u odnosu na drugi.

Stoga materijalnu pravnu osnovu predložene odluke čine sljedeće odredbe: članak 192. stavak 1. te članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 192. stavak 1. te članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se aktom Konferencije stranaka izmijeniti Roterdamska konvencija, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Konferencije stranaka Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini u pogledu određenih izmjena Konvencije i njezina Dodatka III.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. te članak 207. stavak 3. i članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Roterdamsku konvenciju o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini („Konvencija”) sklopila je Unija Odlukom Vijeća 2006/730/EZ³ i ona je stupila na snagu 24. veljače 2004.
- (2) U skladu s člankom 7. Konvencije Konferencija stranaka može donositi odluke o uvrštavanju kemijskih tvari u Dodatak III.
- (3) Očekuje se da će se na jedanaestom sastanku Konferencije stranaka donijeti odluke o uvrštavanju dodatnih kemijskih tvari na popis u Dodatku III. Konvenciji.
- (4) Kako bi se promicala zajednička odgovornost i suradnja stranaka u međunarodnoj trgovini određenim opasnim kemijskim tvarima radi zaštite ljudskog zdravlja i okoliša od potencijalne štete te pridonijelo uporabi tih tvari koja je prihvatljiva za okoliš, potrebno je uvrstiti dodatne kemijske tvari za koje je utvrđeno da ispunjavaju sve relevantne kriterije u Dodatku III. Konvenciji.
- (5) Osim toga, Konferencija stranaka razmotrit će prijedlog izmjene Konvencije koji su podnijele Švicarska, Australija i Mali. Cilj je tog prijedloga razmotriti poteškoće pri uvrštavanju novih kemijskih tvari u Dodatak III. Konvenciji koje nastaju zbog potrebe da se postigne konsenzus o odluci da se izmijeni Dodatak III. u skladu s člankom 22. stavkom 5. Konvencije.
- (6) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Konferencije stranaka jer će te odluke biti obvezujuće za Uniju ili će moći presudno utjecati na sadržaj prava Unije, to jest na Uredbu (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁴,

³ Odluka Vijeća 2006/730/EZ od 25. rujna 2006. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Roterdamske konvencije o postupku prethodnog pristanka za određene opasne kemijske tvari i pesticide u međunarodnoj trgovini (SL L 299, 28.10.2006., str. 23.).

⁴ Uredba (EU) br. 649/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o izvozu i uvozu opasnih kemikalija (SL L 201, 27.7.2012., str. 60.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na jedanaestom sastanku Konferencije stranaka Konvencije i svakoj sljedećoj Konferenciji stranaka s tom točkom dnevnog reda jest da Unija podupire donošenje izmjena Dodatka III. Konvenciji u vezi s uvrštenjem acetoklora, karbosulfana, krizotil azbesta, fentiona (formulacije vrlo malog obujma (ULV) s koncentracijom aktivnog sastojka od 640 g/L ili više), iprodiona, tekućih formulacija (emulzijskih koncentrata i topljivih koncentrata) koje sadržavaju najmanje 276 g/L parakvat diklorida, što je jednako koncentraciji parakvat-iona od 200 g/L ili više, te terbufosa.

Članak 2.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije na jedanaestom sastanku Konferencije stranaka Konvencije i svakoj sljedećoj Konferenciji stranaka s tom točkom dnevnog reda jest da se Unija zalaže za izmjenu kojom će se uvesti mehanizam glasanja za uvrštavanje kemijskih tvari u Dodatak III. Konvenciji. Alternativno je stajalište da se podupire donošenje izmjena koje su podnijele Švicarska, Australija i Mali (dokument XXX) ako se ispune sljedeći uvjeti i uvedu se potrebne izmjene u tom pogledu:

- (a) ostale stranke ne podržavaju u dovoljnoj mjeri izmjenu postupka donošenja odluka o uvrštavanju kemijskih tvari u Dodatak III. kojim bi se uvela mogućnost glasanja u skladu s člankom 22. stavkom 4. u vezi s člankom 22. stavkom 3., ali bez primjene članka 22. stavka 3. točke (b) Konvencije;
- (b) dodatna pravila i postupci uvedeni izmjenama usklađeni su s postojećim pravilima i postupcima na temelju Konvencije;
- (c) izmjenama se osigurava da se prednost daje uvrštavanju kemijskih tvari u Dodatak III. Konvenciji i da dodatna pravila ne utječu na uvrštenje kemijske tvari u Dodatak III., među ostalim u slučaju kad je ta kemijska tvar već uvrštena u Dodatak VIII. Konvenciji;
- (d) izmjenama se osigurava da pravila koja će se primjenjivati na izvoz kemijskih tvari uvrštenih u Dodatak VIII. Konvenciji neće biti manje stroga u pogledu zaštite stranaka uvoznica od onih koja se primjenjuju na izvoz kemijskih tvari uvrštenih u Dodatak III. Konvenciji;
- (e) izmjenama se osigurava da će za sve stranke koje ratificiraju izmjenu biti obvezujuća svaka odluka o uvrštenju određene kemijske tvari u Dodatak VIII. Konvenciji, uključujući svaku odluku koja se donese glasanjem.

Članak 3.

U kontekstu jedanaestog zasjedanja Konferencije stranaka Konvencije i svake sljedeće Konferencije stranaka s tom točkom dnevnog reda predstavnici Unije mogu se uz savjetovanje s državama članicama dogovoriti o doradi stajališta iz članaka 1. i 2. tijekom koordinacijskih sastanaka na licu mjesta bez daljnje odluke Vijeća.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena Komisiji.
Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Vijeće
Predsjednik*